

SPRAWNE SĄDY 10 FILARÓW

**#SPRAWNE SĄDY
10 FILARÓW**

PRIORYTET 1: DOBRO OBYWATELA

Sprawne sądy dla obywateli – to najwyższy priorytet MS, któremu poświęcamy maksymalny wysiłek i uwagę

Chcemy uruchomić kompleksowy proces, który z czasem spowoduje skrócenie postępowań i ułatwi też obywatelom szereg działań samodzielnych

10 filarów odpowiada na szereg wyzwań dot. sprawności sądów. Mamy je dobrze zdiagnozowane i kluczem do poprawy tempa prac sądów oraz wydawania wyroków jest kompleksowy plan działań

Program będzie wdrażany w perspektywie 2025–2026

**#SPRAWNE SĄDY
10 FILARÓW**

PRIORYTET 2: PRAWORZĄDNOŚĆ I SPRAWNY WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

Polska wróciła do grona krajów praworządnych. Po raz pierwszy od 8 lat awansowała w rankingu Rule of Law Index publikowanym przez World Justice Project

Propozycje w dużym stopniu odpowiadają na opublikowany w październiku raport Najwyższej Izby Kontroli. Dotyczył on zapewnienia sprawnego funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości

W rankingu Economic Freedom of the World, Polska zajęła 70. miejsce na 165 krajów. Musimy na ten wynik reagować, bo to jest ważne dla biznesu.

#SPRAWNE SĄDY

1 Filar

„CERTYFIKOWANI” BIEGLI SĄDOWI NOWA USTAWA

Najważniejsze zmiany:

Status biegłego sądowego – funkcję tą powinny pełnić osoby o wysokich kompetencjach w różnych dziedzinach nauki bądź techniki

**Certyfikowanie biegłych sądowych i instytucji opiniujących
– pozwoli na traktowanie opinii wydawanych przez takie podmioty jako eksperckich**

Powołanie Rady Biegłych przy Ministrze Sprawiedliwości

#SPRAWNE SĄDY

1 Filar

„CERTYFIKOWANI” BIEGLI SĄDOWI NOWA USTAWA

Najważniejsze zmiany:

**Komisja Certyfikacyjna Biegłych Sądowych i Instytucji Opiniujących –
powołana przez Ministra Sprawiedliwości, ale działająca samodzielnie
poza strukturą resortu**

**Przejrzyste finansowanie opiniowania
i wyższe wynagrodzenie biegłych sądowych**

**Powstanie lista centralna biegłych indywidualnych i instytucji
specjalistycznych**

Przyjęcie ustawy – 2025 r., wdrożenie – styczeń 2026 r.

#SPRAWNE SĄDY

2 Filar

DIGITALIZACJA PRZYSPIESZY I OBEJMIE SZERZEJ REJESTRY

Kierunki realizowanych zmian:

Nowoczesny interfejs systemów

Udostępnianie usług wybranych rejestrów w aplikacji mObywatel

Stopniowa rezygnacja z dokumentów papierowych

#SPRAWNE SĄDY

2 Filar

DIGITALIZACJA PRZYSPIESZY I OBEJMIĘ SZERZEJ REJESTRY

Krajowy Rejestr Sądowy – mój KRS na mObywatelu, przygotowane od nowa Repozytorium Dokumentów Finansowych

Krajowy Rejestr Karny, Rejestr Sprawców Przepięstw Na Tle Seksualnym
– rejestr przygotowywany od nowa w nowej technologii

Krajowy Rejestr Zadłużonych – praca z użytkownikami systemu w celu zmiany interfejsu, poprawa wydajności systemu

Rejestr Zastawów – praca z użytkownikami systemu w celu zmiany interfejsu, poprawa wydajności systemu

Elektroniczne Księgi Wieczyste – moje Księgi Wieczyste na mObywatelu, elektroniczne wnioskowanie i uzyskanie wypisów z rejestru, elektroniczne postępowanie wieczysto-księgowe i akta hybrydowe.

#SPRAWNE SĄDY

2 Filar

DIGITALIZACJA PRZYSPIESZY I OBEJMIĘ SZERZEJ REJESTRY

Kompleksowa digitalizacja wymiaru sprawiedliwości
(pilotaż w II kwartale 2025 roku):

Przygotowanie procesu skanowania akt papierowych

Ekstrakcja danych z dokumentów cyfrowych

Automatyczna kategoryzacja dokumentów w ramach akt cyfrowych

**Udostępnianie akt cyfrowych w lokalnych systemach repertoryjno-
biurowych sądów**

Automatyzacja i inne działania wspierające procedury sądowe

#SPRAWNE SĄDY

3 Filar

REFORMA USTAWY O SKARDZE NA PRZEWLEKŁOŚĆ POSTĘPOWANIA

Zmiany w prawie:

Umożliwienie wniesienia skargi na przewlekłość postępowania dotyczącego warunkowego przedterminowego zwolnienia z odbywania kary pozbawienia wolności

Umożliwienie wniesienia skargi na przewlekłość postępowania dotyczącego spraw dyscyplinarnych sędziów i prokuratorów, a także w sprawach immunitetowych

Uproszczenie wymogów formalnych skargi na przewlekłość postępowania

Podwyższenie minimalnego zadośćuczynienia z tytułu przewlekłości z 2.000 do 3.000 zł

#SPRAWNE SĄDY

3 Filar

REFORMA USTAWY O SKARDZE NA PRZEWLEKŁOŚĆ POSTĘPOWANIA

Bez konieczności zmian w prawie

Zmiany w szkoleniu sędziów i asesorów ukierunkowane na upowszechnianie standardów konwencyjnych i prawidłowego stosowania przepisów krajowych

W ramach wizytacji, **zwrócenie uwagi Prezesom sądów na sprawowanie nadzoru nad prawidłowością przebiegu postępowań**, w szczególności pod kątem długości ich trwania oraz ewentualne wykorzystanie możliwości wszczęcia postępowania dyscyplinarnego

#SPRAWNE SĄDY

4 Filar

STRATEGIA ROZWOJU MEDIACJI

Najważniejsze problemy:

Mediacja wykorzystywana jest jedynie w 1,6% spraw, w których mogłaby być zastosowana

Największą barierą jest brak profesjonalizacji i jednolitych standardów wykonywania przez mediatorów swojego zawodu

#SPRAWNE SĄDY

4 Filar

STRATEGIA ROZWOJU MEDIACJI

Kierunki rozwiązań:

Profesjonalizacja zawodu mediatora (m.in. akredytowane ośrodki certyfikujące) i usprawnienie postępowań mediacyjnych

Wprowadzenie obligatoryjnych spotkań mediacyjnych w niektórych kategoriach spraw

Wprowadzenie nowych rozwiązań w zakresie mediacji przedsądowej w systemie Nieodpłatnej Pomocy Prawnej

#SPRAWNE SĄDY

5 Filar

Ministerstwo
Sprawiedliwości

JEDEN ASYSTENT NA DWÓCH SĘDZIÓW

2025 r. zabezpieczenie w budżecie środków na zatrudnienie 1159 nowych asystentów w sądach rejonowych. Do tej pory przyrost liczby asystentów nie przekraczał 200 etatów rocznie

50 nowych etatów asystenckich trafi do tzw. wydziałów/sekcji frankowych w dużych sądach okręgowych; pozostałe 1109 zostanie podzielone proporcjonalnie między sądy. **Po raz pierwszy w historii polskiego sądownictwa – zostanie osiągnięty parytet jednego asystenta przypadającego na dwóch sędziów**

Zmniejszenie wymogów kompetencyjnych wobec kandydatów na asystentów sędziów poprzez umożliwienie rekrutacji na te stanowiska studentów IV i V roku prawa (wymóg specjalnego egzaminu)

#SPRAWNE SĄDY

6 Filar

FRANKOWICZE – PROGRAM PILOTAŻOWY ORAZ ZMIANY USTAWOWE

**Rozwiązania, które pozwolą znacząco
odciążyć sądy z ogromnej ilości spraw frankowych**

**W 2024 roku rozpoczęliśmy proces negocjacji wokół modelu ugody
z zainteresowanymi stronami.**

**Zwiększył się czynnik opanowania wpływu w sądach okręgowych
z 66,3 procent w 2023 roku do 94,7 procent w III kwartale 2024 r.**

#SPRAWNE SĄDY

6 Filar

FRANKOWICZE – PROGRAM PILOTAŻOWY ORAZ ZMIANY USTAWOWE

Perspektywa krótkoterminowa:

Wzmacnianie sędziów orzekających – więcej etatów asystenckich oraz wsparcie merytoryczne

Zmiany legislacyjne umożliwiające szybsze rozpatrywanie spraw
– m.in. ograniczenie wymogów dowodowych, ułatwienie dokonania potrącenia, umożliwienie procedowania na posiedzeniach niejawnych, stworzenie zachęt do cofania powództw

#SPRAWNE SĄDY

6 Filar

FRANKOWICZE – PROGRAM PILOTAŻOWY ORAZ ZMIANY USTAWOWE

Perspektywa długoterminowa:

Wspieranie tendencji ugodowych – trwają prace grupy negocjacyjnej w odniesieniu do projektu ugód systemowych

Stworzenie Digitalnego Asystenta Sędziego w sprawach frankowych, który radykalnie przyspieszy orzekanie w tych sprawach (pełne wdrożenie na koniec II kwartału 2026 r.)

#SPRAWNE SĄDY

7 Filar

ROZSZERZENIE FUNKCJONALNOŚCI PORTALU INFORMACYJNEGO

Konieczne zmiany w funkcjonowaniu Portalu Informacyjnego: uruchomienie możliwości wnoszenia pism procesowych w postępowaniu cywilnym oraz w postępowaniu karnym

Realizacja: sukcesywne uruchomienie wnoszenia kolejnych kategorii pism procesowych – w pierwszej kolejności obejmujące całościowo postępowanie przed sądem II instancji

Wnoszenie pism w postaci elektronicznej obejmie: apelację, zażalenie, skargę na czynności referendarza, odpowiedź na apelację, zażalenie oraz skargę na czynności referendarza, inne pisma w sprawie

Trwają już prace legislacyjne mające na celu zmianę KPK i KPC oraz szczegółowe prace analityczne związane z techniczną przebudową portalu

#SPRAWNE SĄDY

7 Filar

NOWA ODSŁONA PORTALU INFORMACYJNEGO

Uproszczona obsługa portalu – zarządzanie powiadomieniami

Scentralizowany system z nowym interfejsem graficznym

Integracje z modułami centralnymi (III kw. 2025 r.):

1. moduł tożsamości: logowanie za pomocą danych używanych w innych systemach (np. Krajowym Rejestrze Sądowym)
2. moduł e-Płatności: szybkie i wygodne opłaty sądowe

#SPRAWNE SĄDY

8 Filar

POWRÓT WIZYTATORÓW DO ORZEKANIA DO CZASU WYŁONIENIA NOWEJ KRS

Możliwość obciążenia wizytatorów 100% przydziałem spraw:

1. przy jednoczesnym zawieszeniu na okres 1 roku wykonywania przez wizytatorów wizytacji i lustracji sądów
2. przy jednoczesnym braku zadań wynikających z konieczności oceny kwalifikacji zawodowych asesorów

Ustalono wskaźnik procentowy udziału w przydziale wpływających do wydziału spraw, wynoszący: **co najmniej 60 % – dla wizytatora, wcześniej było to 50%**

Liczba powołanych w skali kraju sędziów – wizytatorów: **409**

#SPRAWNE SĄDY

9 Filar

PRAKTYCZNE PRZEPISY WYKONAWCZE DLA PRAWA RODZINNEGO

Komisja Kodyfikacyjna Prawa Rodzinnego powołała zespół problemowy ds. zmian w przepisach wykonawczych. Zespół analizuje aktualny stan prawny dot. spraw rodzinnych i opiekuńczych. Wyniki prac: I kwartał 2025 r.

Obecnie trwają prace nad przygotowaniem projektu tzw. Kodeksu Rodzinnego Wykonawczego, które dotyczą m.in.:

1. czynności nadzoru nad wykonaniem obowiązków i praw wynikających z władzy rodzicielskiej, czynności odebrania dziecka lub wydania osobie uprawnionej, uczestnictwa kuratora sądowego w kontaktach z dzieckiem
2. pieczy zastępczej
3. nadzoru nad sprawowaniem opieki, kurateli, reprezentacji

#SPRAWNE SĄDY

10 Filar

SZKOLENIA ZARZĄDCZE DLA PREZESÓW SĄDÓW

Dwa razy w roku narady z prezesami i dyrektorami sądów apelacyjnych i okręgowych na temat rocznych sprawozdań i bieżących problemów, np. System Losowego Przydziału Spraw

W 2025 r. narada z prezesami i dyrektorami sądów rejonowych na temat procesów zarządczych w sądach rejonowych

Szkolenia zarządcze dla prezesów sądów z Krajową Szkołą Sądownictwa i Prokuratury (łącznie dla 400 osób w 2025 r.)

SPRAWNE SĄDY 10 FILARÓW